

צ"ה א מ"י פ"ד מהלכות
שגגות הלכה א פ"ו
שם הלכה ו:
צ"ה ב מ"י פ"ה מהל'
מחללות אסורות
הלכה א [נוסח"ע י"ד סימן
קכ סעיף א]:

שיטת מקובצת

[א] שבת ירוח"פ שחל
יורח"פ להיות בשבת:
[ב] וכן גבי יורח"פ כתיב:
[ג] יעוד למאי יורח"פ דהכי
פר"ך:

רבינו גרשום

[ורבי יוסי הגלילי לית ליה
איסור כולל] כלומר הא
קא חזינן הכא דאי חמור
כרת מטופאת בשר הא
הוא חייל איסור חמור על
איסור קל. והוא שאמרנו
ואיסור חמור באיסור כולל
אית ליה לר' יוסי הגלילי.
ולית ליה לר' יוסי הגלילי
איסור כולל אלא באיסור
חמור והא הכא ביוח"פ
דקיל משבת דהו מיתה
והו כרת וקא חייל יום
הכפורים על שבת. כך היא
הצעה לא משנה זו כלומר
דאין איסור חל על איסור.
ואיסור ר' יוסי הגלילי אמר
אינו חייב אלא אחת דאין
איסור חל על איסור ולמאי
דאמר כלומר לר' יוסי
הגלילי דאינו חייב אלא
אח' דאין איסור חל על
איסור: שגג בשבת כו'
כלומר היה לו שגגה אצל
שבת והודו אצל יורח"פ
חייב חטאת אבל הודו
בשבת ושגג ביוח"פ פטור
מ"ט אין אדם חייב חטאת
אלא בשגגה ועכשיו היה
שבת ויורח"פ כיון דאין
איסור יורח"פ חל על איסור
שבת ויורח"פ [הו' כמנ']
שאינו בעינין שיהא לו
שגגה על שבת אבל אם
היה שגג אצל יורח"פ פטור
מחטאת. אלא אמר רבא
שמדא הו' כלומר היכא
פליגי ר' עקיבא ור' יוסי
הגלילי לא פליגי בענין
זה שחל יורח"פ בשבת
דאי הוה ענין לא חשיב
איסור חל על איסור אלא
שמדא הוה וגורו לא
יקיימו יורח"פ ואתה שנה
שגג יורח"פ בשבת שלא
[תשחכח תורת יורח"פ]
והוא הוה איסור חל
על איסור: לאחר מעשה
כלומר לאחר שאמר לו
הקב"ה לא יקרא שמך עוד
יעקב כי אם ישראל יהיה
שמך והיה לאחר שאבק
עם המלאך אבל באותה
שעה לא הוה ישראל שמו:

תלמוד לומר שבת היא יוח"ב הוא. ור"מ ומאי פריך שאני
הכא דגלי קרא וי"ל דפריך וליגמר מיניה וליכא למימר
דלדרכה ניגמר מתרומה דפטרינן צפרק כל הכשר (לקמן דף ק"ג):
מומטו צו כי יחללוהו לחומרם מקשינן וילפינן מהכא והא דאמר
התם צעלמא קסבר שמואל אין איסור
חל על איסור וגבי צפרק צחלב שאני
דגלי קרא גדי לרבות צחלב מתהי' ולא
יליף מצפרק צחלב לחומרם היינו
משום דצפרק צחלב חדוש הוא ואית
ספרים דגרסי התם ונגמר מיניה
חדוש הוא: **רבי עקיבא אומר**
אינו חייב אלא אחת. למאי דפירש
צקונטרס שהוא איסור צת אחת וכן
הוא צמקנא קשה דמנן צפרק דס'
שמיטה (כרימות ג'). חתיכת חלב חולין
וחתיכת חלב קדש ואכל אחת מהם
ואינו יודע עזקה מהם אכל מציא
מטאת ור' עקיבא אומר אף אשם
תלוי אלמא אית ליה איסור חל על
איסור וכ"ש איסור צת אחת ומיניה
יש לומר דקדשים שאני כדאמר התם
צקונטרס דאפילו מאן דלית ליה
צעלמא דאין איסור חל על איסור
דקדשים אית ליה אף הקשה רב
רבני שמואל מוורדון מהא דמנן
צפרק כל הכשר (לקמן דף ק"ג). רבי
עקיבא אומר חיה ועוף אינם מהי"ט
שנאמר לא תשחט גדי ג' פעמים פרט
למיה ועוף וצמחה טמאה ופריך
בגמרא (שם דף קטו). הני ה' אפקינהו
לכדשמואל ומשני קסבר רבי עקיבא
איסור חל על איסור וחלז מתהי' לא
פריך קרא והכא משמע דאפילו צבת
אחת לית ליה ואע"ג דלומר הכא
איפוך לאו מנח קושיא זאת אמר
הכי ועוד למאי ג' דפרישנא דהכא
פריך משום דס"ד ללא הו' איסור
צת אחת למאי דמסיק רבא דהוי
צת אחת לא אמר איפוך וי"ל דהתם
פריך משום שמואל דאי ס"ל כר"ע
צמיה ועוף וצמחה טמאה הכי
דריש ומשני דקסבר שמואל איסור
חל על איסור צללו קרא:
הזייד בשבת ושגג ביוח"פ פטור.
וא"ת והא לרבי עקיבא נמי

ורבי יוסי הגלילי לית ליה איסור כולל
והתניא **שבת ויוח"ב שגג ועשה מלאכה**
מנין שחייב על זה בעצמו ועל זה בעצמו
תלמוד לומר **שבת היא יום הכפורים**
הוא דברי רבי יוסי הגלילי רבי עקיבא אומר
אינו חייב אלא אחת שלח רבין משום דרבי
יוסי בר' חנינא כך הצעה של משנה ואיפוך
שלח רב יצחק בר יעקב בר גיורי משום
דרבי יוחנן דרבני רבי יוסי הגלילי למאי
דאפכין שגג בשבת והויד ביום הכפורים
חייב הויד בשבת ושגג ביום הכפורים פטור
מאי טעמא אמר אביי שבת קביעא וקיימא
יום הכפורים בי דינא דקא קבעי ליה אמר
ליה רבא סוף סוף תרווייהו בהדי הדדי קאתו
אלא אמר רבא שמדא הוה ושלחו מתם
דיומא דכפורי דהא שתא שבתא הוא וכן
כי אתא רבין וכל נחותי אמרוה כרבא:
אמר רבי יהודה והלא מבני יעקב [וכו']:
תניא **אמרו לו לר' יהודה וכי נאמר על**
כן לא יאכלו בני יעקב והלא לא נאמר
אלא בני ישראל ולא נקראו בני ישראל
עד סיני אלא בסני נאמר אלא שנכתב
במקומו לידע מאזיה טעם נאסר להם
מתיב רבא וישיאו בני ישראל את יעקב
אביהם לאחר מעשה אמר ליה רב אחא
בריה דרבא לרב אשי מההיא שעתא
ליתסר אמר ליה וכו' תורה פעמים פעמים
ניתנה ההוא שעתא לאו שעת מעשה
הואי ולא שעת מתן תורה הואי ת"ר אבר
מן החי נוהג בבהמה חיה ועוף בין ממיאין
ובין מהורין דברי ר' רבי יהודה ורבי אלעזר
וחכמים אומרים אינו נוהג אלא במהורין
אמר ר' יוחנן ושניהן מקרא אחד דרשו ר' רב
חזק לבלתי אכול הדם כי הדם הוא הנפש
לא

[א] [מוספתא כרימות פ"ב
הי"א ע"ש]. [ב] [מוספתא
פ"ו ד']. [ג] [עירובין
כ"א]. [ד] [מוספתא זכ"ס
ספ"ה]. [ה] [מעילה טז].
[ו] שייך לע"ל. [ז] [שניעות
כ"ד]. [ח] [נזיל ומתה]. [ט]
[ומתה רש"י]. [י] [ועיין
יומר מנזח צמוס' ר"ה כ"א.
ד"ה ל"י].

תורה אור השלם

1. ששתי ימים תעשה
מלאכה ובימים השביעי
שבת שבתון מקרא קדש
כל מלאכה לא תעשו
שבת הוא לך בכל
מושבתיכם: ויקרא כג ג
2. אך בעשור לחדש
השביעי יהוה יום
הכפורים הוא מקרא
קדש יחיה לכם ועייתם
את נפשתיכם והקרבנתם
אשה לך: ויקרא כג כו
3. וקם יעקב מבאר
שבע וישאו בני ישראל
את יעקב אביהם ואת
טפם ואת נשיהם
בעגלות אשר שלח
פרעה לשאת אתו:
בראשית מו ה
4. רק חזק לבלתי אכל
הדם כי הדם הוא הנפש
ולא תאכל הנפש עם
הבשר: דברים יב כג

צמקום שנשנית שם אכל משוצבת היא ואיפוך וה"ה דמאי למימר
דס"ל לר"י הגלילי דאע"ג דאיסור כולל לא חייל איסור צת אחת
חייל ומיניה ר' יוסי צר' חנינא סבר דמאן דלית ליה איסור כולל לית
ליה נמי איסור צת אחת ופלוגתא היא ציצמות צפ"ג (דף ג'). כך
נראה צעיי. ואני שמעתי דשבת חשיב לה כקודמת משום דקביעא
וקיימא ויום הכפורים חשיב אחרון משום דצי דינא מקדיש ליה כדלקמן
ורבי יוסי הגלילי דמחייב תרתי טעמיה משום כולל וקשיא לי בגווה
למאי דקא מוטיב רבא לקמן לרז יחזק לצמר דאפיה סוף סוף
תרוייהו צהדי הדדי קאתו מאי תיובתיה הא רב יחזק לדברי ר' יוסי
הגלילי קאמר ורבי יוסי הגלילי מדפטור ליה ש"מ לאו איסור צת
אחת חשיב לה וכי פטור ליה מיזם הכפורים פטור ליה וכי הזיד צצבת
על כרחיך פטור משניהם לדברי רבי יוסי הגלילי: **למאי דאפכנא**
ומוקמינא דליהו פטור: שגג צצבת. ששכח שהוא שבת: והויד
צאיסור יום הכפורים. שהיה יודע שהוא יום הכפורים: **חייב.**
חטאת משום שוגג שבת. אכל שגג צאיסור יום הכפורים ששכח שהוא שבת פטור משתייהן וטעמא
מפרש ואזיל: **אמר אביי.** קסבר רבי יוחנן דההוא חטאת דמחייב ליה רבי יוסי [הגלילי] צצגג צוה וצוה אדשבת קמחייב ליה דליהו
קדמיה ואדיום הכפורים הוא דפטור ליה הלכך כי הזיד צצבת ושגג ציום הכפורים פטור לגמרי דאין מציאין קרבן על המזיד:
סוף סוף תרוייהו צהדי הדדי קאסו. ואין כאן אחרון ועל כרחיך כי פטור ליה רבי יוסי הגלילי משום דקסבר כיון דככולל ומוסיף:
אין איסור חל על איסור צאיסור צת אחת נמי לא מחייב אלא חטא ואי נמי הזיד צצחת מהן הרי שגגת חזירו עומדת וחי"ב:
אלא אמר רבא. הא דשלח רב יחזק לדדיום הכפורים מפטור לאו צפלוגתא דרבי יוסי הגלילי קאי ומאן דאמר צה דלדברי רבי
יוסי הגלילי לא היו דברים מעולם אלא שמדא הוה וגורו שלל לעשות יום הכפורים: **ושלחו מהם יום הכפורים דהאידינא שצבת הוא.**
עשו יום הכפורים צצבת אע"פ שאינו חל להיות צו כדי שלא תשחכח תורת יוסי הגלילי לא יצינו צו משום דככל שבת נמי לא
עבדי מלאכה ומההוא יוסי הגלילי קאמר רב יחזק דאם שגג צו והויד צצבת פטור דהא לאו יום הכפורים הוא ואין שגגתו שגגה: **ולא**
נקראו בני ישראל עד הר סיני. ולקמיה מקשי ליה: **אלא.** מקרא זה לא נאמר עד סיני אלא לאחר שקבלו משה צצניו וצא לכתוב את
התורה כתב אותה ואזכרה אכל המעשה לידע כו': **לאחר מעשה.** לאחר אותו מעשה שנאזק עמו לזמן מרובה צבואו מפדן ארס והקצ"ה
קראו ישראל דכתיב (צצצצית לה) לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל וגו': **מההיא שעתא.** דוישאו בני ישראל ליתסר:

פטור דהא אינו עב מיעדימו דמויד הוא על השבת דחמיר דצקסילה
וי"ל דאפ"ה חמיר ליה יוסי כ לפי שהוא יום כפרה ומחילה:
יום הכפורים דהאי שתא שבתא הוא. ולא שייך כאן אחת ואפ"ה מודים
כיון דלא נקבע צעשור לחדש ודוקא אקביעות החדש אמרינן ליה"ו:
לאחר מעשה. פירש צקונטרס לאחר אותו מעשה שנאזק עמו
לזמן מרובה צבואו מפדן ארס והקצ"ה קראו ישראל והא דקאמר
לעיל לא נקרא ישראל עד סיני היינו לענין מצות ופריך מההיא
שעתא ליתסר מההיא דוישאו בני ישראל ומשיה היא שעתא לא שעת
מעשה היה דנשיית גיד ולא שעת מתן תורה ולא גרסינן מההוא מעשה
ליתסר דמשמע מעשה דנשיית הגיד כמו לאחר מעשה דקאי אנשיית
גיד ואם נאמר דלאחר מעשה קאי אצרכה צצרכו המלאך והסכים
הקדוש צרון הוא על ידו של מלאך וכן מההיא מעשה ליתסר מ"מ
לא הו' כמו האי שעתא לאו שעת מעשה הו' דקאי אנשיית גיד:
ורבי

